

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Sommer 2025
Institution	Thy-Mors HF & VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Historie B
Lærere	Kirstine Aasbjerg Andersen
Hold	t361hi-b

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Det gode samfund
Forløb 2	USA
Forløb 3	Første verdenskrig og dens konsekvenser
Forløb 4	Kriminalitet og straf
Forløb 5	Mesoamerika
Forløb 6	Vikingetiden

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Det gode samfund
Forløbets indhold og fokus	En gennemgang af styreformer fra antikken til i dag med fokus på udviklingen af velfærdssamfundet og de rettigheder, forskellige grupper i samfundet, gradvist har fået eller tilkæmpet sig gennem 18- og 1900-tallet (fattige, arbejdere, kvinder osv.).
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer -reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forandringer i levevilkår, teknologi og produktion -styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	Intro til historiefaget Paradise Hotel 8 - Pigerne Dyrker 80'ere Vandaerobic (Hvad skete der egentlig i 80'erne?) https://www.youtube.com/watch?v=OzarREoaD5w Noget om historisk metode, Leif Calundann Larsen, PowerPoint-oplæg Kildeanalyse: "Tryghed i beskæftigelsen" https://www.vucdigital.dk/histB_kildeanalyse/kildeanalyse_2.html Kildeanalyse: "Yankie-bar" https://www.vucdigital.dk/histB_kildeanalyse/kildeanalyse_3.html <u>Ekskursion til Thisted Museum med rundvisning i museets samlinger.</u> Bønderne Lars Nielsen - En bonde fra Farumegnen: https://detgodesamfund.systime.dk/?id=132 Oplysningstiden: https://detgodesamfund.systime.dk/?id=132#c259 Tre opfindelser der prægede Danmark i 1800-tallet: https://detgodesamfund.systime.dk/?id=132#c261 Læreroplæg om Oplysningstiden Film: Historien om Danmark - Enevælde og Oplysningstid. Afs. 7 Historien om Danmark: Sæson 1 – Enevælde og oplysningstid DRTV /CFU Arbejderne og arbejderbevægelsen Dagmar Harriet Andersen (1879-1962) en arbejder fra København: 1.1.2 Dagmar Harriet Andersen (1879-1962) en arbejder fra København Kampen for det gode samfund (systime.dk) Fabrikken, 1910 - Det ulige Danmark (CFU) https://mitcfu.dk/mm/player/?copy-dan=032212212130 (30 min.)

Artikel: "Den Danske Model trænger til et par justeringer":

[Den danske model trænger til et par justeringer | Information](#)

Læreroplæg om Industrialiseringen

Arbejdernes vilkår, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p452>

Arbejderbevægelsen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p441>

Karl Marx og Socialismen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p453>

Sang: Internationale: [Internationale dansk.wmv](#)

Læreroplæg om Naturretten

Kvinderne og kvinders valgret

Inger Stauning (f. 1949) rødstrømpe og akademiker:

[1.1.3 Inger Stauning \(f. 1949\) rødstrømpe og akademiker | Kampen for det gode samfund \(systime.dk\)](#)

Systemskifte og grundlovsændring: [Systemskiftet 1901 \(danmarkshistorien.dk\)](#)

Kampen for kvinders valgret 1871-1915

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kampen-for-kvinders-valgret-1871-1915/?no_cache=1&cHash=77929d241a8ae9c0fa9e8dd3122e25d1

Kilde: Carl Ploug i Landstinget om kommunal valgret til kvinder 1888

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/carl-ploug-i-landstinget-om-kommunal-valgret-til-kvinder-1888/?no_cache=1&cHash=b464b916b6b62ba7bc2a75cae5c587fd

Kilde: "Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed" - tale af Johanne Meyer, 1888

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvindens-politiske-valgret-og-valgbarhed-tale-af-johanne-meyer-1888/?no_cache=1&cHash=1f36b984ecc02c8d283e18e4da2bf45e

Kvinderne får valgret. CFU (10 min.) [Den sorte skole](#)

Kilde: Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1915 (kort uddrag)

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1915/#indhold4> §30, §35

Stemmeprocenter ved kommunalvalg 1909-1921:

https://danmarkshistorien.lex.dk/Stemmeprocenter_ved_kommunalvalg_1909-1921

Læreroplæg: Systemskifte og ny grundlov.

Kvinder i Folketinget og i Regeringen:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/bagtal/2023/2023-03-08-flere-kvinder-i-Folketinget>

Revolution og demokrati

Danmark – tider og temaer.

Grundfremstilling – Nationalisme, demokrati og klassesamfund 1814-1901

<https://danmark.systime.dk/?id=p162> (digital tidslinje)

Fra krise til fremgang 1830-1860 <https://danmark.systime.dk/?id=p503>

Sprækker i enevældens mur <https://danmark.systime.dk/?id=p504>

Enevældens fald 1848 <https://danmark.systime.dk/?id=p505>

Grundloven 1849 (kilde)

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1849-junigrundloven/> Kap. 4: §35, Kap. 7, Kap. 8: §85-95.

Video: De syv F'er. (8 min.)

<https://www.youtube.com/watch?v=fz71wkiH4ig>

Film: Historien om Danmark afs. 8 fra 0-24:00 minut.

[Historien om Danmark: Sæson 1 – Grundloven, folket og magten | DRTV](#)

De fattige:

Løsgængere, fattighjælp og kravet om arbejde efter reformationen i 1536 (læreroplæg)
Almisse, arbejde og fattigdom: <https://lumen.au.dk/nyheder/nyhed/artikel/almisse-arbejde-og-fattigdom/> (læreroplæg)

Dokumentar: Der skal ydes før der kan nydes, 1849-1880 CFU (30 min.) [*Ludere, lomme-tve og lirekassemand \(2\)*](#)

'Velfærd bag pigtråd. Historyslam'. (15 min.) CFU. Dansk velfærdshistorie og frihed (Danskernes Akademi).

Fattighjælp og tab af rettigheder fra grundlov til socialreform 1849-1933. <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fattighjaelp-og-tab-af-rettigheder-fra-grundlov-til-socialreform-1849-1933/>

Rollespil om fattigkommissionen.

Krisen i 20'erne og 30'erne

Økonomisk krise 1918-1939

<https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=582>

Verdenskrisen 1929 <https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=596>

Kanslergadeforliget

Film: Historien om Danmark (9), Det Svære Demokrati (klip), <http://hval.dk/mitcfu/>

Rollespil om Kanslergadeforliget

Mellem skøn og ret: <https://detgodesamfund.systime.dk/?id=140>

De afsindige

Film 'Ustyrlig'. CFU

Er du åndssvag? <https://www.vejlemuseerne.dk/udstillinger/tidl-saerudst-kulturmuseet/slotte-til-idioter/baggrundsartikler/er-du-aandssvag/>

Lidt om kvindeanstalten på Sprogø, Katrine Becker, Dansk forsorgshistorisk museum. pdf.fil

Video med Regine: <https://www.familiejournal.dk/livshistorier/artikler/tidligere-anbragte-paa-sprogoe-reagerer-paa-undskyldning>

Velfærdsstaten 1945-1973

Folkepensionen og den universelle velfærdsstat 1945-73: [1.2.6 Folkepensionen og den universelle velfærdsstat 1945-73 | Kampen for det gode samfund \(systime.dk\)](#)

Kilde; Ungdom med penge mellem hænderne: <https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=301>

Ungdomsoprør

Dokumentarfilm: 'Husker du - Ungdomsoprøret'? (cfu)

Læs teksten 'Det brogede ungdomsoprør' og besvar arbejdsspørgsmålene nederst (alene/gruppevis)

[Det brogede ungdomsoprør | Danmark - tider og temaer. Digital danmarkshistorie \(systime.dk\)](#)

Artikel: '68 begyndte langt før 68 - og varede længe efter: https://nordjyske.dk/as-sets/Long_reads/68-begyndte-langt-for-1968/index.html

Thylejren

Læreroplæg om 'De glade 60'ere'

Det ny samfund: [Det Ny Samfund - en fortælling af Jens Peter Madsen! - YouTube](#)

Filmcentralen: Thylejren 1970: se uddrag: [Thylejren 1970 | Filmcentralen](#)

	Rødstrømperne Sang: Vi går med røde sokker Gallup 1947: Hvad er det bedst at være - mand eller kvinde? (danmarkshistorien.dk) Videoforedrag 'Kvindeliv og kønsroller': https://www.youtube.com/watch?v=M-zfRbvBepE Den nye kvindebevægelse: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=173 Uddrag: Film (35 min.) Rødstrømper - en kavalkade af kvindefilm Danmark på Film (danmarkpaafilm.dk) Seksualitet Kampe for ligestilling (forlagetcolumbus.dk) Gallup 1969: Fri abort? (danmarkshistorien.dk) Kilde 12: Timelønnen i forskellige jobs, 2013 De danske kvinders historie (systeme.dk) Velfærdsstaten i krise “Noget for noget” "Noget for noget" KS-bogen (forlagetcolumbus.dk) Joachim B. Olsen “Jeg brækker mig over systemet”. 2011. Citat. “Mogens Glistrup sammenligner skattesnydere med jernbanesabotører under besættelsen.” 1971. (Uddrag): https://danmarkshistorien.lex.dk/Mogens_Glistrup_sammenligner_skattesnydere_med_jernbanesabot%C3%B8rer_under_bes%C3%A6ttelsen Dan Jørgensen til Venstre: “I skal ikke gå og tage æren for velfærdsstaten” 2018. https://fyens.dk/artikel/dan-j%C3%B8rgensen-til-venstre-i-skal-ikke-g%C3%A5-og-tage-%C3%A6ren-for-velf%C3%A6rdsstaten-2018-9-26(8) <u>Ekskursion til Industrimuseet i Horsens</u>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, mindre projektarbejde, rollespil

Forløb 2	USA
Forløbets indhold og fokus	USA's historie og identitet fortalt gennem udvalgte nedslag i historien fra koloniseringen af Nordamerika til slaveri, borgerkrig og kold krig.
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling -opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer -formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forandringer i levevilkår, teknologi og produktion -styreformere, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser -kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie -politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede

	-nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer -globalisering -historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	USA's oprindelse USA's historie (1) på www.mitchfu.dk Et fælles ærinde i vildnæsset; https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=138 Puritanere, https://usastilblivelse.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142 Kilde: John Winthrop; https://usastilblivelse.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171#c722 Er Amerika Anderledes? https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=139 Den Amerikanske Drøm, https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=146 Pionerånden, https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=152 Kolonisering og uafhængighed De indianske kulturers forfald: https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=156 Opgøret med Den Gamle Verden; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=163 Den amerikanske uafhængighedskrig; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=164 Den amerikanske forfatning – 13 kolonier bliver til en føderation; Den amerikanske Forfatning – 13 stater bliver til en føderation USA. Historie, samfund, religion (systime.dk) Uafhængighedserklæring (uddrag); https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=214&L=10&loopRedirect=1#c966 Manifest Destiny – USA udvider sig; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=166 Slaveri og trekantshandel Slaveri og trekantshandel https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=167 Borgerkrigen: https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/index.php?id=169 Forsoning - borgerkrigens efterspil: https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=p170 Hemmersam og Grub “Slaveriet og Den Amerikanske Borgerkrig”: Tekst 8: Tale af William Lloyd Garrison Tekst 11: Højesterets afgørelse i Dred Scott-sagen Information (artikel) “Den sidste sydstatsgeneral er væltet af piedestalen:” https://www.information.dk/udland/2017/05/sidste-sydstatsgeneral-vaeltet-piedestalen Det funktionelle kildebegreb: https://historieportalen.systime.dk/?id=1861 USA efter borgerkrigen Reconstruction - en ny begyndelse: Reconstruction' – en ny begyndelse USA. Historie og identitet Video: What was the reconstruction era? https://www.britannica.com/event/Reconstruction-United-States-history/images-videos En politisk studehandel: En politisk studehandel USA. Historie og identitet Video om KKK: https://www.youtube.com/watch?v=5CTG58jIINA

Sang: Billie Holiday: Strange Fruit:

<https://www.youtube.com/watch?v=Web007rzSOI>

Jim Crow-lovene (eksempler):

<https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/links/misclink/examples.htm>

Jim Crow – Museum: <https://www.youtube.com/watch?v=jP92cqTxG7I>

Kilde 9: Pauli Murray om at vokse op med raceadskillelse (1956): <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=171#c445>

Borgerrettighedsbevægelsen

Borgerrettighedsbevægelsen: [Borgerrettighedsbevægelsen | USA. Historie og identitet](#)

Martin Luther King Jr. Og den kollektive erindring: [Martin Luther King, jr. og den kollektive erindring | USA. Historie og identitet](#). Inkl. Talen 'I have a dream'.

Integration eller separatisme: <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=175>

[Malcolm X: The House Negro And The Field Negro Speech](#)

[Malcolm X first interview for British TV \(1963\)](#)

Den lovfæstede raceadskillelse afskaffes: <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=176>

Dokumentar: De sorte amerikaneres historie (5) CFU (54 min.)

Den kolde krig

Begyndelsen på den kolde krig 1945-1955: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=148>

På kanten af atomkrig 1955-1968: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=149>

Folkeopstande i Østeuropa og Vietnamkrigen 1953-1968: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=150>

Fra tøbrud til oprustning 1969-1985: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=151>

Reformer og Berlinmurens fald 1985-1991: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=153>

Cubakrisen

Forløbet: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=162>

Filmklip: 13 days (ca. de 19 første min.)

Sorenson-kilde: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=165#c449>

Rollespil: Kennedy og hans rådgivere skal afværge Cubakrisen.

Eftervirkningerne: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=163>

Vietnamkrigen

'Vietnam synes at været stedet...': <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=230>

Dokumentar: USA's historie afs. 12

Film: Platoon (120 min.) (DVD)

Amerikanske soldaterbreve: Tekst 34, 35, 36, *Peter Frederiksen, 'Vietnam – fra drage til tiger', Systime, 2000.*

Kilde: Calleys beretning om My Lai Massakren, *Peter Frederiksen, 'Vietnam – fra drage til tiger', Systime, 2000, s. 94-97*

Kilde 25: Fra en FNL-partisans erindringer (1985)

<https://vietnam.systime.dk/?id=198#c445>

Sange der forandrede verden. 'Give peace a chance'. CFU (9 min.)

Den kolde krig før og nu

	Hvorfor ophørte den kolde krig? https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=189 Kold krig i dag: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=188 Krigen i Ukraine: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=187 Fremtidens internationale system: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=186 Krydsord: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=198
Arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde

Forløb 3	Første verdenskrig og dens konsekvenser
Forløbets indhold og fokus	Forløbet handler om første verdenskrig og konsekvenserne af den, eks. Holocaust.
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling -opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer -opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden -formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forandringer i levevilkår, teknologi og produktion -styreformere, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser -politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede -Holocaust og andre folkedrab -nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer -globalisering -historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	La Belle époque Kilde: Stefan Zweig: Verden af i går https://historieportalen.systime.dk/?id=p1487 Video: France Before WW1 - La Belle Époque? I THE GREAT WAR Special - YouTube (9 min.) Det funktionelle kildebegreb: (bl.a. analyseskema helt nederst) https://historieportalen.systime.dk/?id=p1861

Årsagerne til krigen

Europa før ragnarok – fred og fremgang: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1458>

Militarisme og nationalisme undergraver freden: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1459>

Krudttønden eksploderer:

<https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1460>

Kilde: Brev fra tysk student på østfronten, dateret 16. oktober 1914: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=c4277>

Video: 1. verdenskrigs aktører: [How Did World War 1 Start?](https://www.youtube.com/watch?v=7OqZpZBv9yE&t)

Årsagerne til krigen

Aktør-struktur-analyse:

Teori - aktør og struktur i historie (Uddrag) <https://paasporet.afhistorien.ibog.gylden-dal.dk/?id=130>

Video: Oplæg, ca 8 min

<https://www.youtube.com/watch?v=7OqZpZBv9yE&t>

Illustrationer af PCW.

Krigens forløb

Troen på en kort angrebskrig brister: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1463>

Krigen bliver hverdag: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1464>

Den afgørende fase: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1465>

Ved fronten

Skyttegrave og total krig: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1468>

Nye våben: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1469>

Nedbrydning af mennesket: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1470>

Skyttegravskrigens taktik: <https://verdenefter1914.danskperspektiv.systemtime.dk/?id=423>

De nye våben (kortspillet) <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=c5818>

Teknologi: <http://www.eurobeast.dk/verdenskrig/tekno.htm>

[Why Trenches? - WW1 Uncut: Dan Snow - BBC](https://www.youtube.com/watch?v=Na-BJhmkDKmc)

[Escaping the Trenches - WW1 Uncut: Dan Snow - BBC](https://www.youtube.com/watch?v=Na-BJhmkDKmc)

[Conditions in Trenches - Dan Snow's Battle of the Somme](https://www.youtube.com/watch?v=Na-BJhmkDKmc)

[Life in the Trenches WW1 | Trench Warfare Explained](https://www.youtube.com/watch?v=Na-BJhmkDKmc)

Dilemmaspil: [Breve fra skyttegraven](#)

Julefreden (Kort film – 12 min) : <https://www.youtube.com/watch?v=Na-BJhmkDKmc>

Hjemmefronten

Kvinder får en ny rolle: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1473>

Sult og rationering: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1474>

Propaganda og presse censur: <https://historieportalen.systemtime.dk/?id=p1475>

	Efter katastrofen Versaillesfreden: https://historieportalen.systime.dk/?id=p1478 Revolutioner og opstande: https://historieportalen.systime.dk/?id=p1479 Krigen i kunsten: https://historieportalen.systime.dk/?id=p1480 Mellemkrigstiden Serie: Babylon-Berlin afs. 1. DR: Babylon Berlin: Sæson 1 – 1. episode Se online her DRTV Hvad er folkedrab? Stanton: folkedrab som stadier: https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/hvordan-opstaar-folkedrab-tre-teoretiske-bud/stanton-folkedrab-stadier Anti-jødisk propaganda som middel til magt Holocaust: Gerningsmændene Dokumentarfilm: 'Ordinary men'. (Netflix) Hvem var gerningsmændene? https://historieportalen.systime.dk/?id=1543 Digtet "Skæbne" af Morten Nielsen https://www.bogtanken.dk/litteraturtanker/be-saettelsestidens-store-digter/ Begrebet Holocaust: https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/holocaust/fokusartikler-om-holocaust/begrebet-holocaust Rwanda: Årsagerne til folkedrabet <i>Rwanda – verdens hurtigste folkemord</i> (DR podcast: Kampen om historien), (55 min.) https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2023/kampen-om-historien-rwanda-verdens-hurtigste-folkemord-11032315182 Kolonihistoriske årsager: 5.1 Kolonihistoriske årsager Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Krav om magten: 5.2 Krav om magten Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Økonomisk nedtur og kampen om land: 5.3 Økonomisk nedtur og kampen om land Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Flygtninge: 5.4 Flygtninge Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Mediernes rolle: 5.5 Mediernes rolle Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Rwanda: Ofre og gerningsmænd Gerningsmænd: https://folkedrabetirwanda.ibog.frydenlund.dk/?id=175&L=10 Tutsi-ofrene: 6.3 Tutsi-ofrene Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk) Stantons 10 stadier i folkedrab: https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/hvordan-opstaar-folkedrab-tre-teoretiske-bud/stanton-folkedrab-stadier Hvilken historie skal fortælles? 10.1 Hvilken historie skal fortælles? Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)
Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, spil

Forløb 4	Kriminalitet og straf
Forløbets indhold og fokus	Forløbet starter i 1200-tallet, men har fokus på kriminalitet og straf især i 17- og 1800-tallet, med vægt på kirkens rolle.
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer -formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	<u>Love og straffe i 1200-1500-tallet:</u> Tidslinje-øvelse om straf historisk. "Straffens udvikling" – dokumentarfilm lavet af Alphafilm og Kommunikation (14 min.) https://vimeo.com/141041241 Læreroplæg om straf og lovgivning gennem tiden. "Den enkeltes sikkerhed", <i>Middelalderliv</i> af Mogens Carstensen, Gyldendal 1999, s. 106-113. Tekst 32. Bødlens arbejde, i Hugo Mathiessen 'Bøddel og Galgefugl', København 1910. <u>Kirken og loven</u> 'Reformationerne', Johnny Thiedecke, Kristendommen forkyndt og fortolket, Pantheon 1991. (1 side). 1 film om reformationen: (5 min.) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/at-skabe-et-luthersk-samfund-betydningen-af-luthers-lille-katekismus-og-de-ti-bud-i-danmark-ef-ter/?no_cache=1&cHash=07cd4f6c23147e2191fc8f3a478c2641 (Nina Koefoed) Kriminalideologien i 1500-tallet (tekst 39-40) 'Ret og rimeligt', Pdf-hæfte fra Nationalmuseet. Sodomi" + "Domme for sodomi", <i>Oplysningstiden og det magiske- henrettelser og korporlige straffe i 1700-tallets første halvdel</i> af Tyge Krogh, Saxo 2000, s.159-161. <u>Skamstraf</u> Dokumentarfilm: Straffens rædsler afs. 3, Skamstraf (30 min.) CFU Beth Grothe Nielsen, Letfærdige qvindfolk, Aarhus Universitetsforlag 1999, s. 116-118. Artikel: Offentlig ydmygelse er den nye gabestok https://www.etik.dk/danmark/2014-09-29/offentlig-ymygelse-er-den-nye-gabestok <u>Dødsstraf</u> Dødsstraf var en udbredt straf efter reformationen:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/historie/den-danske-stat-har-henrettet-flest-ved-haengning-og-halshugning>

”På retterstedet” + ”Træsnit af henrettelser” *Oplysningstiden og det magiske henrettelser og korporlige straffe i 1700-tallets første halvdel* af Tyge Krogh, Saxo 2000, 291-296.

De dømtes krop – Damians henrettelse. I Foucault 'Overvågning og straf' s. 17-21.

Dokumentarfilm: Straffens rædsler, afs. 1, Dødsstraf CFU (30 min.)

Trolddom og straffen derfor

Historieportalen på systime.dk

<https://historieportalen.systime.dk/?id=p133&L=0>

Begrebet heks: <https://historieportalen.systime.dk/?id=509>

Heksehammeren: <https://historieportalen.systime.dk/?id=510>

Hekseforfølgelse: <https://historieportalen.systime.dk/?id=489>

Den danske heks: <https://historieportalen.systime.dk/?id=524>

Det danske retssystem: <https://historieportalen.systime.dk/?id=496>

Det pinlige forhør: <https://historieportalen.systime.dk/?id=498>

Historien om Danmark: <https://www.dr.dk/drtv/se/historien-om-danmark-reformation-og-renaissance-145570> , Sagen om Maren Splids: Minut 25:55 – 52:15

Straffeloven 1866

Artikel om Straffeloven 1866: https://da.wikipedia.org/wiki/Straffeloven_af_1866
(NB: Danske Lov er fra 1683, der står 1653 i artiklen).

Straffeloven 1866 (Læs § 9-11, 22, 29, 31, 33)

<http://www.krim.dk/undersider/historiske-regler/1866-straffelov.pdf>

Hvem er de kriminelle? -Frenologi

Artikel: Atavisme: Forbrydermennesket (Lombroso)

Billeder af hjerner med punkter (tavle 1 og 2)

Quiz: Can you tell a serial killer just by looking at them? <https://vole.wtf/coder-serial-killer-quiz/>

Forbrydelsens Ansigt, Poul Duedahl m.fl., Gads Forlag 2013, s. 216-218, 221-226, 244-246, 256-258.

Barnemord:

Ingrids historie: <https://www.youtube.com/watch?v=wVVwjil5Gw>

Dokumentarfilm: 'Englemagersken' (40 min.)

Et barnelig i en kuffert, Agnete Birger Madsen, Kvindemuseet i Danmark 1914, s. 11-19 (Love) + 112-122 (Kvindefængslet på Christianshavn).

Fængsler:

Film: straffens formål <https://www.forbrydelseogstraf.dk/straffens-formaal>

Panoptikon video <https://www.youtube.com/watch?v=vVTkHI5ovyc>

Kilde – Beskrivelse af Københavns fængsler 1788 <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/beskrivelse-af-koebenhavns-faengsler-1788/>

Dokumentar CFU: Ludere, lommetyve og lirekassemænd. afs.1 'Med ondt skal ondt fordrives'.

Retsopgøret

Dokumentarfilm: Århundredets vidner: 'I statens tjeneste' (42 min.) CFU

	Artikel: Retsopgøret http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/retsopgoeret/ Kilde: Retsopgørets love - straffelovstillægget 1945 til 1946. http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/retsopgoerets-love-straffelovstillægget-1945-til-1946/?no_cache=1&cHash=7ced7944f240469b8a72e1c8a41ed98c (Læs §3, 6, 9-18) Quiz: Døm ved retsopgøret: http://danmarkshistorien.dk/fileadmin/filer/Quiz/Doem-ved-retsopgoeret/quiz_html5.html <u>Ekskursion til 'Fængslet' i Horsens (Museum)</u> <u>Byrundvisning i Thisted med temaet 'Forbrydelse og straf', v. Rune K. Tjørnild</u>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, spil

Forløb 5	Mesoamerika
Forløbets indhold og fokus	Forløbet tager udgangspunkt i Aztekerne og deres kultur, koloniseringen og konsekvenserne af den.
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling -opnå indsigt i spillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie -formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid -formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrundede de formidlingsmæssige valg -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forandringer i levevilkår, teknologi og produktion -styreformere, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser -kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie -nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer -globalisering -historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	Kulturmøder Opdagelser, kulturmøder og eftertidens fremstillinger https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=131 Kulturmøder, stereotyper og fordomme https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=138 Nye og anderledes spørgsmål

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=137>

Opdaget?

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=136>

Dokumentar: Arkæologi (4) Aztekerne (51 min.)

<https://ucn.mitcfu.dk/TV0000023432>

Aztekerne

Intro: Det præcolumbianske Mesoamerika

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=132>

Fra jæger-samlere til civilisation i Mesoamerika

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=143>

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142>

Teotihuacan og aztekerne

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=141>

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=140>

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=139>

Kilde Det mexicanske flag

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=172>

Dokumentarfilm: Aztekernes glemte pyramider afs. 1, CFU

Erobringen af Aztekerriget

erobringen af aztekerriget hele kap 4

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=134>

Dokumentar: Conquistadorernes storhed og fald - Aztekerriget (3)

[Conquistadorernes storhed og fald: Sæson 1 – Aztekerne | DRTV](#) (46 min.)

kilde: en spansk soldats erindringer

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=176>

Kildeanalyse: <https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171>

Hvorfor sejrede spanierne?

Hvorfor sejrede spanierne?

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=135>

Synet på krig

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=153>

Den usynlige fjende: Sygdomsepidemierne

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=152>

Profetien om den hvide guds tilbagekomst?

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=151>

Religionsmødet

kap. 6: <https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=155>

Kilde 14. En Shamans tilståelse (1537)

<https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=185>

Kolonitiden (1540-1600)

Kap. 7. <https://opdaget.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=156>

Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, pararbejde
----------------------	---

Forløb 6	Vikingetiden
Forløbets indhold og fokus	Vikingetiden og dens virkningshistorie. Samfund, religion og togter. Periodisering og historiebrug.
Faglige mål	-redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie -redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling -opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv -reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende -anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie -opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden -demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Kernestof	-hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie -forandringer i levevilkår, teknologi og produktion -styreformers, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser -kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie -globalisering -historiebrug og -formidling -historiefaglige begreber.
Anvendt materiale.	Vikingerne Vikingetiden blev til i 1800-tallet: https://historieportalen.systime.dk/?id=253 Dokumentar: 'Historien om Danmark afs. 3' - Vikingetiden. https://www.dr.dk/drtv/episode/historien-om-danmark_-vikingetiden_145565 Vikingerne samfund Video: Vikingerne verden ved Tissø https://www.youtube.com/watch?v=S4o0ZRgDFuc (8 min) Samfundets orden https://historieportalen.systime.dk/?id=258 Livet på gården https://historieportalen.systime.dk/?id=259 Fra subsistensøkonomi til storproduktion https://historieportalen.systime.dk/?id=260 Studie af vikingetiden

<https://historieportalen.systime.dk/?id=254>

Historiebrug

Historiebrugstypologi (skema): <https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=186#c396>

Kvindernes rolle

Kloge koner og stærke storfruer – vikingekvinder var ikke kun husmødre
<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/kloge-koner-og-staerke-storfruer-vikingekvinder-var-ikke-kun-husmoedre>

Kvinder i vikingetiden, Danmarkshistorien
<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvinder-i-danmarks-vikingetid/>

Gamle og nye guder

De gamle guder: <https://historieportalen.systime.dk/?id=267>

Thietmars beskrivelse af offerfesten i Lejre: <https://historieportalen.systime.dk/?id=268>

Video: Menneskeofringer: [Menneskeofringer - YouTube](#)

Præstekonger: <https://historieportalen.systime.dk/?id=269>

Kilde: Sigurd Jarls blót. Fra *'Håkon den godes saga, kap. 14, Heimskringla'*, (Uddrag)

De hellige kvinder - Vølverne: <https://historieportalen.systime.dk/?id=270>

Video (ikke artiklen): [Vikingerne helgarderede sig med mange guder: Her er 5 du nok ikke har hørt om | Historie | DR](#) (2 min.)

Kristendommen kommer til Danmark: <https://historieportalen.systime.dk/?id=271>

Kilde: Widukinds beretning om Poppo og Harald (kort tekst): https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/Editor/natmus/undervisning/billeder/viking/Viking_dokumenter/Widukinds_beretning_om_Poppo_og_Harald_1.pdf

Handel og globalisering

Nye transportformer: <https://historieportalen.systime.dk/?id=262>

En global verden: <https://historieportalen.systime.dk/?id=263>

En økonomisk revolution: <https://historieportalen.systime.dk/?id=264>

Handelsbyerne Hedeby og Ribe: <https://historieportalen.systime.dk/?id=265>

Kilde: Ibn Fadlans beskrivelse af vikingerne ved Volga: <https://historieportalen.systime.dk/?id=249#c785>

Filmklip: [The 13th Warrior - Viking King Funeral](#) + [Disgusting Viking "hygiene"](#)

Det funktionelle kildebegreb: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1861>

Krig og plyndring

Film: Togtet afs. 3. Kampen om England, CFU (58 min.)

DR her hærgede vikingerne vild og voldsomt

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/grafik-her-haergede-vikingerne-vildt-og-voldsomt>

[MINIDOKUMENTAR Vikingernes togter - kort fortalt | Historie | DR](#) (2,5 min.)

Video: [Viking Berserkers' Weapons](#)

Krigernes våben og organisation: <https://historieportalen.systime.dk/?id=273>

Plyndringstogterne begynder: <https://historieportalen.systime.dk/?id=274>

Video: [Sword Fighting As It Was For the Vikings](#)

Video: [\[Vikings \] Shield Wall - Battle \(HD\)](#)

Impulser til Danmark og Skandinavien: <https://historieportalen.systime.dk/?id=275>

Hvorfor plyndrede de? <https://historieportalen.systime.dk/?id=276>

	Fra høvdingesamfund til centralisering Kongemagt og politik Historieportalen (systime.dk) Dannevirke – et kongeligt forsvarsværk? Historieportalen (systime.dk) Harald Blåtands stat Historieportalen (systime.dk) Ringborgene og ryttergravene Historieportalen (systime.dk) Én gud – én konge Historieportalen (systime.dk) Nye mønter og nye byer Historieportalen (systime.dk) Det nye og det gamle samfund Historieportalen (systime.dk) Internationale alliancer og fremmede lejesoldater Historieportalen (systime.dk) Det fremmede gjorde kongen stærkere Historieportalen (systime.dk)
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, pararbejde